

У 1651 році визвольна боротьба українського народу проти шляхетського гніту розгорілася з новою силою. У квітні польський король Ян Казимір оголосив послонити рушення і почав збирати війська коло Сокаля. Богдан Хмельницький направив назустріч шляхті селянсько-козацьке військо і на початку травня став під Зборовом, очікуючи наближення армії короля. Але Ян Казимір не пішов звичним шляхом на Зборів — з-під Сокаля він спрямував свою армію в сторону Дубно. Тоді Хмельницький повів військо на Волинь через Вишнівець.

У другій половині червня польсько-шляхетські війська прибули під Берестечко і почали переправлятися на правий берег річки Стир, де король вирішив влаштувати оборонний табір. В ніч з 28 на 29 червня під Берестечко підійшли основні сили союзників — козаків і татар. Військо Хмельницького зайняло простір між селами Острівом і Пляшевом.

Противників розділяло велике рівне поле, південну сторону якого оперізував великий ліс. Саме на цьому Берестецькому полі зійшлися 29 червня 1651 року два смертельні вороги — польсько-шляхетські феодалі та їхні вчорашні піддані, які прагнули скинути з себе ярмо рабства та неволі.

Кривавою була та битва. За свідченням очевидців, польсько-шляхетське військо налічувало до 150 тисяч чоловік. Чисельність селянсько-козацьких і татарських військ була меншою. Вже з перших годин битви зарзяття та відвага козаків спричинили змішання серед шляхти. І хто зна як склалася битва під Берестечком, якби не зрада татар, які захопили в полон Хмельницького. Іван Богун, якого вибрали гетьманом, віддав наказ розпочати бій для того, щоб одна частина війська билася з шля-

хтою, а друга споруджувала переправу через Пляшеву. Саме ці переправи і врятували козацько-селянське військо, яке роздівшись на окремі загони, почало відступати, щоб зберегти свою силу.

Один із загонів відступав у напрямку Дубно. Саме він у липні 1651

у нерівній бій з шляхетським військом. Багато з них тут загинули — для них бій виявився останнім. Віддати їм данину пам'яті і шани — наш людський обов'язок. Тому й вирішили ми впорядкувати це місце. А коли до нас звернувся член Спілки письменників М. М. Тимчак з пропозицією

бодай чимось допомогти, внести і свій нехай і скромний вклад у цю справу. І хоча іноді їх приходило так багато, що вони більше заважали нам, ніж допомагали, ми не сердилися на них.

Микола Михайлович називає тих, хто вніс найбільший вклад у спорудження пам'ятного знака, впорядкування місця колишньої битви козаків з поневолювачами. Це член Спілки письменників М. І. Пшеничний, коваль з колгоспу «Світанок» Валентин Степановський та багато інших, кому не байдужа наша історія.

М. М. Тимчак — автор проекту пам'ятного знака, який одержав схвалення художньої ради в обласному центрі, міської архітектурн. Він же працював на його спорудженні, разом з жителями навколишніх сіл брав участь у впорядкуванні козацької могили. Заросла колись чагарниками, вона сьогодні обсаджена ялівцем, по пагорбу піднімаються викладені дбайливими руками стемки з кам'яно. По чотирьох сторонах могили поновлено витесані з каменю хрести, які були встановлені тут ще у ті далекі часи. Завершується викладання з каменю і основної дороги до цього місця, яке веде від автошляху Пłosка — Семидуби, встановлюються лавки обабіч неї. Відкриття Козацького редуту планується на першу неділю липня — у переддень 339-річчя бою козацько-селянського загону з шляхетським військом.

На місці козацького редуту ще й пам'ятний знак, ми з задоволенням підтримали пропозицію. Його ескіз знака нам сподобався і ми вирішили надати йому всю необхідну допомогу, оплатити роботи по його спорудженню. І робота закінчилася. Колгосп допомагав ентузіастам транспортом, технікою. Серед наших трудівників виявилось чимало бажаючих попрацювати там у вільний від роботи час.

Сьогодні це історичне місце прикрашає величаний пам'ятний знак у виді арки. Змурована з сірого каменю-ракушника. Дзвін під її склепінням на важких кованих ланцюгах, хрест у горі надають їй особливого вигляду.

Розмовляю з автором пам'ятного знака М. М. Тимчаком, якого застав тут.

— Мене радує, — говорить він, — що моє бажання увіковічнити це історичне місце співпало з бажанням мешканців Пłosкої, Семидубів, інших сіл. І я вдячний голові колгоспу ім. Кірова В. А. Войтовичу, голові колгоспу «Світанок» Б. М. Музиці за їхню чуйність і готовність допомогти. Вдячний і простим сільським трударям, які знаходили час і приходили до нас, щоб

КОЗАЦЬКИЙ РЕДУТ

року біля села Пłosкої вступив у нерівний бій з переслідувачами — польсько-шляхетським військом. Тритисячний козацький загін з допомогою навколишніх селян насипав земляний вал, зробив з воїв захисні споруди і героїчно захищався від ворога. У церіваному бою багато з них загинули смертю героїв. Ніими свідками козацької слави є могили-кургани навколо Пłosкої.

Місцеві жителі, мешканці навколишніх сіл не раз піднімали питання про необхідність впорядкування козацької могили, на яку невмолимий час наклали свій відбиток.

— І на колгоспних зборах, і на сесії сільської Ради жителі Пłosкої, інших сіл все частіше і частіше почали висловлювати свою стурбованість станом цього пам'ятного місця, — розповідає голова правління колгоспу імені Кірова, голова Пłosківської сільської Ради народних депутатів В. А. Войтович. — І ось навесні нинішнього року ми нарешті зійшлися на думці, що відкладати далі нікуди. Адже наступного року виповниться 340 років відтоді, як біля села козаки разом з жителями навколишніх сіл вступили